

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА "СТАНКОВСЬКА ПРОТИ УКРАЇНИ"

(Заява № 20984/04)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

11 грудня 2008 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Станковська проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:
п. Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *Голова*,
п. Райт Маруст (Rait Maruste),
п. Карел Юнгвірт (Karel Jungwiert),
п. Володимир Буткевич (Volodymyr Butkevych),
пані Рената Ягер (Renate Jaeger),
пані Міряна Лазарова-Трайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska),
пані Здравка Калайджієва (Zdravka Kalaydjieva), *судді*,
та пані Клаудія Вестердік (Claudia Westerdiek), *секретар секції*,
після обговорення за зачиненими дверима 18 листопада 2008 року,
вносить таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою (№ 20984/04) проти України, поданою відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянкою України пані Лідією Валентинівною Станковською (далі — заявниця) 21 травня 2004 року.
2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Ю. Зайцевим.
3. Заявниця оскаржувала невиконання судових рішень, винесених на її користь.
4. 11 жовтня 2007 року Суд вирішив направити заяву Уряду. Суд вирішив розглядати питання щодо суті та прийнятності заяви одночасно (пункт 3 статті 29 Конвенції).

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

5. Заявниця, 1945 року народження, проживає у місті Нова Каховка Херсонської області, Україна.
6. 4 листопада 2003 року¹ Новокаховський міський суд Херсонської області виніс рішення про стягнення на користь заявниці з ВАТ «Південелектронмаш» (далі — підприємство), у якому частка власності держави складала 75 %, 37 237,36 грн² заборгованості із заробітної плати, що належала їй чоловікові, який помер у жовтні 2002 року.
7. У той час щодо підприємства тривала процедура банкрутства.
8. 2 грудня 2003 року відділом державної виконавчої служби м. Нова Каховка (далі — виконавча служба) відкрито виконавче провадження. Виконавчий лист було приєднано до іншого виконавчого провадження, яке тривало стосовно підприємства.
9. Відповідно до ухвали господарського суду Херсонської області від 27 лютого 2004 року виконавче провадження стосовно рішення суду від 4 листопада 2003 року було зупинено.
10. 1 листопада 2004 року Новокаховський міський суд Херсонської області відмовив заявниці у задоволенні скарги на бездіяльність виконавчої служби. Це рішення було залишено без змін ухвалою апеляційного суду Херсонської області від 10 березня 2005 року.
11. 1 липня 2005 року виконавче провадження було відновлено.
12. 7 травня 2006 року підприємство сплатило заявниці 8938 грн³.

¹ Дата рішення суду була зазначена 5 листопада 2003 року. 17 лютого 2009 року пункти 6, 9, 13, 15, 16, 17, 19, 22, 28, 34 та підпункт (а) пункту 4 резолютивної частини рішення було виправлено відповідно до правила 81.

² Близько 6259,13 євро.

³ Близько 1457,63 євро.

13. Рішенням від 2 червня 2006 року Новокаховський міський суд Херсонської області зобов'язав підприємство сплатити заявниці 7812 грн⁴ компенсації за втрату частини заробітної плати у зв'язку з порушенням термінів її виплати відповідно до рішення від 4 листопада 2003 року.

14. 13 червня 2006 року виконавча служба відкрила виконавче провадження відповідно до рішення Новокаховського міського суду Херсонської області від 2 червня 2006 року.

15. Згідно з повідомленням заявниці виконавча служба зупинила виконавче провадження стосовно рішення суду від 4 листопада 2003 року на підставі наданої підприємством неправдивої інформації про сплату заборгованості. Заявниця звернулася з заявою до Новокаховського міського суду Херсонської області з проханням про видачу нового виконавчого листа, який 18 липня 2006 року вона подала до виконавчої служби.

16. 20 липня 2006 року виконавча служба відкрила нове виконавче провадження щодо рішення суду від 4 листопада 2003 року.

17. Рішення суду від 4 листопада 2003 року та від 2 червня 2006 року залишаються невиконаними через складний фінансовий стан підприємства.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

18. Відповідне національне законодавство викладене у рішенні «*Сокур проти України*» (*Sokur v. Ukraine*) (заява № 29439/02, п. 17–22, рішення від 26 квітня 2005 року) та «*Войтенко проти України*» (*Voytenko v. Ukraine*) (заява № 18966/02, пп. 20–25, рішення від 29 червня 2004 року).

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ ТА СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ ДО КОНВЕНЦІЇ

19. Заявниця скаржилася на невиконання органами влади судових рішень від 4 листопада 2003 року та від 2 червня 2006 року. Заявниця скаржилася за пунктом 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до Конвенції, у яких, зокрема, зазначено:

Пункт 1 статті 6 Конвенції

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ... який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

Стаття 1 Першого протоколу

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів».

A. Щодо прийнятності

20. Уряд не надав коментарів щодо прийнятності цих скарг.

21. Суд вважає, що скарги заявниці порушують питання факту та права за Конвенцією, та не вбачає підстав визнавати їх неприйнятними. Таким чином, Суд має визнати їх прийнятними.

⁴ Близько 1269,50 євро.

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

В. Щодо суті

22. У своїх зауваженнях щодо суті скарг заявниці стосовно тривалості невиконання рішень суду від 4 листопада 2003 року та 4 червня 2006 року Уряд надав аргументи, схожі із наведеними у справах «Ромашов проти України» (*Romashov v. Ukraine*) та «Войтенко проти України» (*Voytenko v. Ukraine*), стверджуючи, що у цій справі не мало місце порушення ні пункту 1 статті 6 Конвенції, ні статті 1 Першого протоколу (див. рішення у справі «Ромашов проти України» (*Romashov v. Ukraine*), заява № 67534/01, пункт 37, рішення від 27 липня 2004 року; та рішення у справі «Войтенко проти України» (*Voytenko v. Ukraine*), заява № 18966/02, рішення від 29 червня 2004 року, пункт 37).

23. Уряд також стверджував, що хоча державі належало 75 % статутного капіталу підприємства, це підприємство було окремою юридичною особою та держава не може бути відповідальною за його борги згідно з національним законодавством.

24. Заявник не погодився.

25. Суд повторює, що він вже встановлював, що держава є відповідальною за борги державного підприємства, не дивлячись на те, що підприємство є окремою юридичною особою. Таким чином, держава є відповідальною за невиконання заявнику сум, присуджених йому рішеннями, що винесені проти такого підприємства (див. рішення «Михайленки та інші проти України» (*Mykhaylenky and Others v. Ukraine*) (№ 35091/02, 35196/02, 35201/02, 35204/02, 35945/02, 35949/02, 35953/02, 36800/02, 38296/02 та 42814/02, пп. 43–46, 20045XII; та «Соловійов проти України» (*Solovyev v. Ukraine*), заява № 4878/04, пункт 20, рішення від 14 грудня 2006 року).

26. Суд вважає, що Уряд не продемонстрував, що підприємство мало достатню інституційну та операційну незалежність від держави, щоб звільнити державу від відповідальності за Конвенцією за дії чи бездіяльність цього підприємства.

27. Таким чином, Суд вирішує, що держава є відповідальною за борги такого підприємства, як наведено у цій справі (див., наприклад, рішення у справі «Гаркуша проти України» (*Garkusha v. Ukraine*), заява № 4629/03, пункт 25, рішення від 13 грудня 2005 року; рішення у справі «Мартинов проти України» (*Martynov v. Ukraine*), заява № 36202/03, пункт 23, рішення від 14 грудня 2006 року; та рішення у справі «Соловійов проти України» (*Solovyev v. Ukraine*), згадане вище, пункт 20).

28. Суд зауважує, що рішення суду від 4 листопада 2003 року та від 2 червня 2006 року залишалися невиконаними близько 4 років і 8 місяців та 2 років і 1 місяця відповідно.

29. Суд нагадує, що він вже встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до Конвенції у справах, які стосувалися аналогічних питань (див., наприклад, рішення у справі «Гаркуша» (*Garkusha*), згадане вище, пп. 24–25, рішення у справі «Михайленки та інші» (*Mykhaylenky and Others*), згадане вище, п. 55, та рішення у справі «Войтенко» (*Voytenko*), згадане вище, пп. 39–43).

30. Розглянувши всі подані матеріали, Суд вирішує, що Уряд не надав жодного переконливого факту чи аргументу, який дозволив би Суду дійти іншого висновку у цій справі. Таким чином, у цій справі має місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

II. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

31. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

А. Шкода

32. Заявниця вимагала 40 757,1 грн⁵ відшкодування матеріальної шкоди. Ця сума включає несплачену заборгованість за рішенням суду, до якої заявниця додала встановлену законом процентну ставку, яка, на думку заявниці, має нараховуватися на заборгованість, належну їй до виплати. А також заявниця вимагала 100 000 грн⁶ відшкодування моральної шкоди.

33. Уряд зазначив, що ці вимоги є необґрунтованими.

34. Суд вважає, що Уряд має сплатити належну заявниці заборгованість за рішеннями суду від 4 листопада 2003 року та від 2 червня 2006 року в якості відшкодування матеріальної шкоди. У той же час Суд не вбачає жодного наслідкового зв'язку між встановленими порушеннями та стверджуваною матеріальною шкодою. Відповідно Суд відхиляє решту вимог заявниці. З іншого боку, вирішуючи на засадах справедливості, Суд вважає за доцільне присудити заявниці 1800 євро відшкодування моральної шкоди.

В. Судові витрати

35. Заявниця також вимагала відшкодування 708,03 грн судових витрат.

36. Уряд оскаржив цю вимогу.

37. Відповідно до практики Суду заявник має право на відшкодування судових витрат тільки у разі, якщо буде встановлено, що вони були необхідними і дійсно понесеними, а їх сума була розумною. Відповідно до інформації, яка була у розпорядженні Суду, та наведених вище критеріїв у цій справі Суд вважає за доцільне присудити заявниці 100 євро відшкодування судових витрат.

С. Пеня

38. Суд вважає належним призначити пеню виходячи з розміру граничної позичкової ставки Європейського центрального банку плюс три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* заяву прийнятною.

2. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

3. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

4. *Постановляє*, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявниці заборгованість за рішеннями Новокаховського міського суду Херсонської області від 4 листопада 2003 року та від 2 червня 2006 року, яка належить їй до сплати, а також 1800 (одна тисяча вісімсот) євро відшкодування моральної шкоди та 100 (сто) євро відшкодування судових витрат. Зазначені суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу, з урахуванням будь-якого податку, який може бути стягнутий із зазначених сум;

(б) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на цю суму нараховуватиметься простий відсоток (*interest simple*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсоткових пункти.

5. *Відхиляє* решту вимог щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 11 грудня 2008 року відповідно до пп. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

⁵ Близько 5762,36 євро.

⁶ Близько 14 451,30 євро.

Клаудія ВЕСТЕРДІК
(Claudia Westerdiek)
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН
(Peer Lorenzen)
Голова